Nr. 87 **Săptămâna 17 octombrie – 23 octombrie 2004**

Credinţa şi fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a douăzeci şi una după Rusalii

Semănătorul - Ilustrare grafică realizată de Bogdan Zahariuc

Evanghelia duminicii
Pilda Semănătorului (Luca VIII, 5-15);

5.Ieşit-a semănătorul să semene sămânța sa. Şi semănând el, una a căzut lângă drum şi a fost călcată cu picioarele şi păsările cerului au mâncat-o.
6. Şi alta a căzut pe piatră, şi, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.
7. Şi alta a căzut între spini şi spinii, crescând cu ea, au înăbuşit-o.
8. Şi alta a căzut pe pământul cel bun şi, crescând, a făcut rod însutit. Acestea zicând, striga: Cine are urechi de auzit să audă.
9. Şi ucenicii Lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta ?
10. El a zis: Vouă vă este dat să cunoaşteți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzând, să nu vadă şi, auzind, să nu înțeleagă.
11. Iar pilda acesta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.
12. Iar cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi vine diavolul şi ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să se mântuiască.
13. Iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul, îl primesc cu bucurie, dar aceştia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă.
14. Cea căzută între spini sunt cei ce aud cuvântul, dar umblând cu grijile şi cu bogăția şi cu plăcerile vieții, se înăbuşă şi nu rodesc.
15. Iar cea de pe pământ bun sunt cei ce, cu inimă curată şi bună, aud cuvântul îl păstrează şi rodesc întru răbdare.

Din tâlcuirea Evangheliei duminicii
- Sfântul Ioan Gură de Aur -

„Iată, a ieşit semănătorul să semene" (Matei 3,3).

De unde a ieşit Cel ce e de față pretutindenea şi toate le împlineşte? - N-a ieşit din vreun loc oarecare! A ieşit în raport cu noi şi în iconomia Sa față de noi, ajungând mai aproape de noi prin întruparea Sa. Pentru că noi n-am putut ieşi, din pricină că păcatele ne astupau ca un zid ieşirea, a venit El la noi.

"Şi semănând el, unele au căzut lângă cale şi au venit păsările şi le-au mâncat". N-a spus că el le-a aruncat, ci că semințele au căzut – *"Iar altele au căzut pe pietriş, unde n-aveau mult pământ; şi îndată au răsărit, că nu aveau pământ adânc; dar când a răsărit soarele s-au pălit, şi pentru că nu aveau rădăcină, s-au uscat. Iar altele au căzut între spini; şi au crescut spinii şi le-au înăbuşit. Iar altele au căzut pe pământ bun. Şi au dat roadă: una o sută, alta şaizeci, iar alta treizeci. Cel care are urechi de auzit să audă"* (Matei 3, 4-9).

Numai a patra parte di n semințe s-a mântuit; dar nici aceasta la fel, ci şi aici cu multă este deosebirea. Hristos a spus acestea, ca să arate că grăieşte tuturor oamenilor fără deosebire. După cum semănătorul nu face deosebire între pământul pe care îl lucrează, ci aruncă fără alegere semințele, tot aşa şi El nu face deosebire, ci vorbeşte tuturora: bogatului şi săracului, înțeleptului şi neînțeleptului, trândavului şi harnicului, curajosului şi fricosului. Semănătorul Şi-a făcut lucrul Său; dar aceia s-au lepădat de învățătura Lui; El, Care a arătat o atât de mare iubire de oameni, n-are nici o vină.

Uită-mi-te însă şi la aceea că nu este o singură cale de pieire, ci felurite căi şi deosebite unele de altele. Unii din cei ce pier se aseamănă cu semințele căzute pe cale; aceştia sunt oamenii neglijenți, trândavi, nepăsători; alții se aseamănă cu semințele căzute pe pietriş; aceştia sunt oamenii slabi. Nu este acelaşi lucru a lăsa să se veştejească învățătura, fără să te ispitească cineva, fără să te sileasică cineva, cu a o lăsa să se vestejească din pricina ispitelor şi încercărilor. Cei care se aseamănă cu semințele căzute în spini sunt mai de neiertat decât aceştia.

Să ascundem în inima noastră, cu multă râvnă, cele spuse, ca să le avem necontenit în minte.

Semănătorul ne-a ales !

Pilda Semănătorului este una fundamentală, cu un moto care spune totul: *"Mulți chemați, puțini aleşi"*. Dumnezeu ne întinde tuturor aceeaşi sămânță. Toți avem şanse egale şi pornim de la acelaşi "start" pe drumul vieții. Toți cei născuți în dreapta credință ortodoxă au acces către cunoaşterea bunătății lui Dumnezeu. Nimeni nu este aşezat într-o poziție privilegiată de la început. Depinde numai de noi înşine să cultivăm sămânța cea bună şi dătătoare de viață veşnică în inima noastră, în toată ființa noastră şi chiar în cei din jurul nostru.

Cele patru locuri în care a căzut sămânța simbolizează răspunsul oamenilor la chemarea lui Dumnezeu, gradul de interes sau dorința de cunoaştere. Consider că o situație aparte o reprezintă locul în care sămânța a căzut şi a prins rod, dar a fost înăbuşită de mărăcinii din jur. Sunt oameni care nu au cunoscut niciodată viața religioasă, fiindcă aşa s-au născut şi au crescut, ei nu ştiu alt fel de a trăi decât cel dintotdeauna. E mult mai dificilă şi de lungă durată încercarea de a convinge aceste persoane neştiutoare să urmeze căile plăcute lui Dumnezeu – trebuie practic să o iei metodic, de la începutul începuturilor.

Însă acei oameni care au cunoscut bucuria unei vieți creştineşti curate şi au abandonat-o într-un anumit moment, lăsându-se influențați de diverşi factori externi, aceia trebuie ajutați cel dintâi. Un om care are o bază, o educație din copilărie, anumite obiceiuri acum vitale sau ascunse, poate fi îndrumat mult mai uşor şi readus pe "solul cel bun" pentru a rodi.

Desigur că ne întrebăm de ce, totuşi, numărul celor aleşi se dovedeşte atât de mic în raport cu cei chemați ? Răspunsul se află în sufletul fiecăruia dintre noi, care avem în față "spectacolul" pe care ni-l oferă viața în fiecare zi. Poate dacă am înțelege cât de puțin cere Dumnezeu de la noi, cât de blând şi de îngăduitor este şi cât de mult contează dacă ne străduim şi încercăm din tot sufletul să fim mai buni, poate ar spori şi numărul celor aleşi!

Marina Irimia

Duminica a douăzeci şi una după Rusalii a Sfinților Părinți de la Sinodul VII Ecumenic

Ultima mare confruntare în materie de doctrină a avut-o Biserica cu iconoclasmul sau iconomahia, erezie îndreptată împotriva cultului sau cinstirii icoanelor. Aceasta era susținută de împărați bizantini şi de o parte a episcopatului răsăritean, în perioadele 726-780 şi 815-842, astfel încât a necesitat luarea unei poziții oficiale de către Biserică în cadrul sinodal, dându-se fundamentarea teologică şi hristologică cinstirii icoanelor în anul 787.

Încă de la începutul domniei ca regentă a fiului ei minor, Constantin al VI-lea, împărăteasa Irina urmărea crearea climatului favorabil pentru convocarea unui sinod ecumenic în vederea restabilirii cultului icoanelor. Mai întâi a asigurat tronul bizantin şi granițele imperiului. Legăturile diplomatice cu regele franc, Carol cel Mare (768-814), au fost consfințite în anul 782, prin încheierea logodnei dintre fiica regelui, Rotrud, şi împăratul Constantin al VI-lea. S-a permis întoarcerea iconodulilor din exil, iar călugării au reactivat viața monahală în capitală. Un rol deosebit în toată această perioadă a avut starețul Platon de la mănăstirea Saccudion de lângă Brusa.

La 7 august 786 s-au deschis lucrările sinodului în biserica "Sfinții Apostoli" din Constantinopol. Erau prezenți împărații Constantin al VI-lea şi mama sa Irina însoşiți de curteni, legații papei, protopresbiterul Petru, economul bisericii Sfântul Petru din Roma şi egumenul Petru de la mănăstirea Sfântul Sava din Roma, monahii Toma şi Ioan, ca reprezentanți ai Patriarhiilor Răsăritene, patriarhul Tarasie, care conducea lucrările sinodului şi un număr mare de episcopi şi monahi din Imperiul bizantin. În timp ce starețul Platon ținea de pe amvon o cuvântare în favoarea icoanelor, a pătruns în biserică o mulțime de soldați din garda palatului şi din regimentul de pază al oraşului şi au forțat suspendarea sinodului, episcopii iconoclaşti jubilând cu strigăte "am învins". Împărăteasa Irina, simulând un atac împotriva arabilor, a eliberat capitala de trupele iconoclaste, care au fost înlocuite cu trupe iconodule aduse din Tracia. Retrăgându-se cu suita imperială la Malagina în Tracia, împărăteasa Irina şi-a alcătuit o nouă gardă şi a trimis noi invitații episcopilor, pentru participa la sinodul care urma să se țină la Niceea. La Niceea se acorda o mare importanță cinstirii icoanei Maicii Domnului, bizantinii păstrau încă o vie amintire primului sinod ecumenic desfăşurat aici şi, în plus, fiind aproape de Constantinopol, curtea imperială putea urmări şi supraveghea desfăşurarea sinodului. Împărăteasa Irina avusese de asemenea inspirația de a opri în Constantinopol pe legații papei şi ai patriarhatelor orientale, care, împreună cu patriarhul Tarasie, au pregătit în detaliu lucrările sinodului.

La 24 septembrie 787, în prezența reprezentanților curții imperiale, comisul Petronas şi logothetul Ioan, a legaților papei şi ai patriarhiilor de Alexandria, Antiohia şi Ierusalim, a 330 de episcopi sau reprezentanți ai acestora şi a unui impresionant număr de arhimandriți, egumeni şi călugări, patriarhul Tarasie, preluând preşedenția, deschidea lucrările celui de-al VII-lea sinod ecumenic în biserica Sfânta Sophia, din Niceea, sinod care a reaşezat pacea şi unitatea în Biserică, a fundamentat cultul icoanelor pe dogma întrupării lui Hristos în concordanță cu predania Bisericii, a reaşezat icoanele în biserică şi a anatematizat pe iconoclaşti.

Cele 22 de canoane au avut menirea de a reaşeza ordinea şi disciplina în Biserică, deoarece în timpul crizei iconoclaste s-au înregistrat nenumărate abuzuri, mai ales în ceea ce priveşte alegerea episcopilor, ascultarea clerului şi viața monahală. Prin unele din ele se căuta înlăturarea oricăror abuzuri privind cinstirea icoanelor, a moaştelor sau a sfinților. Se pare că ele sunt tot un rezultat al strădaniei patriarhului Tarasie, care a urmărit elaborarea lor de către comisia desemnată de sinod, dorind ca întreaga acțiune de combatere a iconoclasmului şi restabilire a cultului icoanelor să fie încununată cu

succes. Sinodul, bucurându-se de preşedenția unui erudit teolog şi mare diplomat, cum a fost patriarhul Tarasie, sprijinit de un grup de remarcabili teologi şi folosindu-se în mod cert de teologia iconodulă a Sfântului Ioan Damaschinul în special, dar şi de cea a patriarhului Gherman al Constantinopolului şi a papei Grigorie al II-lea, şi-a atins scopul propus, de a defini adevărata învățătură a Bisericii privind cultul icoanelor.

Deoarece cultul icoanelor a fost restabilit la Niceea pe baza teologiei hristologice calcedoniene, iar sinodalii au demonstrat că iconoclaştii, prin respingerea icoanelor răstălmăcesc hristologia calcedoniană şi trădează tendințe maniheice, se poate spune că Sinodul al VII-lea ecumenic, prin definiția dogmatică formulată şi aprobată, a dezvăluit şi combătut ultimele încercări de infiltrare în Biserică a tendințelor necalcedoniene. Icoana devine astfel un garant al înțelegerii şi mărturisirii corecte a unirii ipostatice în Iisus Hristos.

Tot la Niceea s-a accentuat aspectul eclesiologic, arătându-se că Hristos, fiind capul Bisericii, îi conferă acesteia darul infaibilității, calitate care s-a manifestat şi în legătură cu restabilirea cultului icoanelor. Prin aceasta s-a stopat şi tendința de papacratism a împăratului şi s-a demonstrat că numai simfonia dintre Biserică şi instituția imperială este forma de conlucrare benefică pentru credincioşii, deci pentru Biserică în care sunt incluşi toți.

În concluzie, putem spune că Sinodul al VII-lea ecumenic, ținut la Niceea în anul 787, nu justificat numai cultul icoanelor, ci a cedat icoanei o solidă bază dogmatică. Întruparea lui Hristos, în realitate şi nu după aparență, justifică zugrăvirea icoanelor. După sinodul de la Niceea, icoanele nu constituie numai o tradiție veche şi statornică a Bisericii, ci ele îşi primesc acum adevăratul sens. Ele sunt o mărturie a Întrupării lui Hristos. Din aceasta rezultă şi menirea lor, adică aducerea aminte de iconomia mântuirii noastre şi întărirea credinței.

După Pr. Nicolae Chifăr, *Istoria creştinismului II*

Liturghia pe înțelesul tuturor

(urmare din numerele anterioare)

18. Ce urmează după Ieşirea cu Cinstitele Daruri şi aşezarea lor pe Sfântul Prestol (Sfânta Masă)

Urmează o ectenie de cerere ce constituie o pregătire a credincioşilor pentru momentul sfințirii Darurilor. Astfel, preotul sau diaconul se roagă pentru aceste daruri, pentru biserică, pentru credincioşi, cerând înger păzitor, milă, pace, pocăință, "sfârşit creştinesc" pentru a putea da răspuns bun la judecata cea din urmă. Chemăm şi de această dată în rugăciune pe Sfânta Fecioară şi pe toți sfinții spre a mijloci pentru noi. În timpul acestei ectenii, preotul rosteşte în taină *Rugăciunea punerii-înainte: "Doamne, Dumnezeule, Atotțiitorule, Cel ce eşti singur Sfânt, Care primeşti jertfă de laudă de la cei ce Te cheamă pe Tine cu toată inima, primeşte şi rugăciunea noastră a păcătoşilor şi o du la sfântul Tău jertfelnic; fă-ne vrednici a-Ți aduce Ție daruri şi jertfe duhovniceşti, pentru păcatele noastre şi pentru cele din neştiință ale poporului. Şi ne învredniceşte să aflăm har înainte Ta, ca să fie bine primită jertfa noastră şi să se sălăşluiască Duhul cel bum al harului Tău peste noi, peste aceste Daruri puse înainte şi peste tot poporul Tău"*. Prin această rugăciune liturghisitorii cer ca slujba lor să fie primită înaintea Domnului, conştientizând că este necesar a dobândi o stare spirituală asemenea celei de care au fost cuprinşi Abel, Noe, Avraam şi Samuel în aducerea darurilor, jertfelor, arderilor de tot şi a celor de pace, precum Moise şi Aaron în preoția lor. "Ca unii ce sunt aproape de sfințirea darurilor şi au să se atingă de înfricoşătoarea Jertfă, se pregătesc pe ei înşişi şi se curățesc prin rugăciuni, pregătindu-se astfel pentru lucrarea cea sfântă" (Sfântul Nicolae Cabasila). Ştiind că fără ajutorul harului divin nimeni dintre noi nu se poate considera apt pentru aceasta, ei se roagă lui Dumnezeu: *"Primeşte-ne pe noi care ne apropiem de Sfântul Tău Jertfelnic, după mulțimea milei Tale, ca să fim vrednici a-Ți aduce această Jertfă duhovnicească şi fără de sânge"*, ca în formularul Liturghiei Sfântului Vasile cel Mare. De asemenea, rugăciunea punerii-înainte după Vohodul cel Mare constituie o formă de mijlocire pentru primirea darurilor ce se aduc prin liturghisitori: *"Precum ai primit de la Sfinții Tăi Apostoli această slujba adevărată, aşa primeşte şi din mâinile noastre, ale păcătoşilor, aceste daruri, întru bunătatea Ta, Doamne"*. Fără îndoială în perspectiva acestei rugăciuni se distinge ca obiectiv Sfânta Jertfă euharistică. Propriu-vorbind însă nu pentru aceasta se roagă aici liturghisitorul, pentru că fiind Jertfa Fiului, ea este bineprimită şi plăcută Tatălui, prin ea însăşi. În Rugăciunea punerii-înainte după Vohodul cel mare, preotul se roagă aşadar pentru "aceste daruri puse înainte", pentru darurile pe care el le-a pus pe Sfânta Masă, din partea sa şi a comunității, odată cu jertfele duhovniceşti, pentru ca la momentul cuvenit acestea toate să fie primite ("în sfântul şi cel mai presus de ceruri şi duhovnicescul… jertfelnic"), prin prefacerea lor în Sfântul Trup şi Sânge al Domnului, căci El este şi altar, şi jertfă, şi arhiereu, pururea mijlocitor în ceruri. "Dar preotul – spune Nicolae Cabasila – se pregăteşte nu numai pe sine, ci şi poporul ce este de față, făcându-l propriu pentru primirea harului": *"Să se sălăşluiască Duhul cel bum al harului Tău peste noi, peste aceste Daruri puse înainte şi peste tot poporul Tău"*. Dispoziția sufletească a credincioşilor, în vederea Jertfei apropiate, este pregătită de altfel şi prin ectenia rostită de diacon, în timp ce preotul îşi face în taină rugăciunea punerii înainte. Îndeosebi sunt îndemnați să se roage lui Dumnezeu "pentru cinstitele daruri ce sunt puse înainte", şi anume "ca să le sfințească şi ca, astfel, proaducerea noastră de la început (de la Proscomidie) să-şi atingă scopul. Precum Imnul heruvic constituie o introducere în ritualul Intrării celei mari, tot astfel, la rândul ei, rugăciunea punerii înainte după acoperirea darurilor pe Sfânta Masă şi ectenia ce se rosteşte în timpul ei se pot considera ca încheiere a acestui ritual. (va urma)

Bibliografie:

1. Cabasila, Nicolae, *Tâlcuirea Dumnezeieştii Liturghii*, Editura Arhiepiscopiei Bucureştilor, Bucureşti, 1989
2. *Credința Ortodoxă*, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1996
3. Vintilescu, Petre, *Liturghierul explicat*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Biseicii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
4. Vuiescu, C.; C. Dron, *Sfânta Liturghie lămurită pe înțelesul tuturor*, Editura "Credința Strămoşească", Argeş, 2002

IAŞUL ÎN SĂRBĂTOARE

Sfânta Cruce – la Iaşi

❖ *12 octombrie, ora 7.00* – procesiunea de scoatere a moaştelor Sfintei Parascheva pe esplanada din fața Catedralei Mitropolitane, oficiată de un sobor de preoți şi diaconi în frunte cu Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.

❖ *12 octombrie, ora 11.30* – la Aeroportul Internațional Iaşi, a sosit delegația greacă condusă de către Înalt Prea Sfintitul Mitropolit Panteleimon

de Veria, Nausia şi Kampania şi de Prea Sfințitul Ambrozie, Mitropolit de Neapolis şi Samaria, din Patriarhia Ierusalim, ce a adus de la Mănăstirea Maicii Domnului din localitatea Summela, un fragment din lemnul Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Iisus Hristos Mântuitorul. După slujba de primire a urmat cuvântul de salut al Înalt Prea Sfințitului Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, cuvânt prin care şi-a exprimat bucuria şi mulțumirea pentru aducerea la Iaşi a Sfintei Cruci - "simbolul iubirii lui Hristos mai tare decât moartea şi în acelaşi timp simbolul Învierii lui Hristos. Prin lemnul Sfintei Cruci – a subliniat Înalt Prea Sfinția Sa – noi primim bucurie din bucuria lui Hristos cel răstignit şi înviat".

La rândul său, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Panteleimon de Veria, Nausia şi Kampania a rostit un mesaj de bun venit, exprimându-şi dubla bucurie de a participa la Hramul Cuvioasei Parascheva şi de a aduce divina relicvă la Iaşi: "Vă urăm ca în aceste puține zile, cât timp vă veți închina la moaştele Sfintei Parascheva şi veți atinge fragmentul din Sfințita Cruce a Mântuitorului, să primiți binecuvântare, să se rezolve toate problemele pe care le aveți în viața dumneavoastră şi Sfânta Cruce, care este lauda creştinătății şi puterea noastră a tuturor, să vă ocrotească permanent".

După ceremonialul religios şi militar de la Aeroport, oaspeții s-au îndreptat spre Catedrala Mitropolitană. În centrul oraşului, Odorul Sfânt a fost coborât din maşina special amenajată şi a fost purtat în procesiune de la Biserica Sfântul Nicolae Domnesc până la Catedrală, unde s-a oficiat o nouă slujbă de primire a lemnului Sfintei Cruci. După ceremonia religioasă, părticica din Sfânta Cruce a fost depusă pe esplanada din fața Mitropoliei, alături de racla cu moaştele Cuvioasei Parascheva, spre venerarea pelerinilor veniți de pretutindeni.

❖ *12 octombrie, ora 15.00* – a debutat, la Palatul Culturii, prima ediție a Salonului Național de carte religioasă "Sfânta Parascheva", organizat de Institutul Cultural-Misonar Trinitas în colaborare cu Primăria Municipiului Iaşi. La deschiderea oficială a participat şi Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, care a subliniat în cuvântul său de învățătură importanța acestei manifestări şi mai ales caracterul său misionar şi cultural.

❖ *12 octombrie, ora 16.00* – vernisajul Expoziției "Crucii Tale ne închinăm Hristoase", desfăşurat în Sala Gotică a Mănăstirii Trei Ierarhi, în prezența Î.P.S. Daniel şi a altor ierarhi din mai multe regiuni ale țării. Î.P.S. Daniel a ținut să precizeze însemnătatea acestei manifestări în contextul Sărbătorii Hramului Cuvioasei Parascheva: "Expoziția este foarte importantă pentru că se referă atât la crucea nevoințelor Cuvioasei Parascheva, cât şi la crucea luptelor jertfelnice a Sfântului Ştefan cel Mare şi Sfânt şi ne arată că venirea la Iaşi a Sfintei Cruci este o binecuvântare". La rândul său, Clement Haralamb, starețul Mănăstirii "Trei Ierarhi" a afirmat că a organizat această expoziție, care prezintă cruci ce datează încă din secolul al XVI-lea, în cinstea Sfintei Cruci pe care S-a răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

❖ Programul slujbelor religioase de la Catedrala Mitropolitană a avut în centru slujba de priveghere din seara zilei de *13 octombrie* şi slujba Sfintei Liturghii, oficiată în sobor de arhierei în ziua Sfintei Parascheva, *14 octombrie.* Au fost prezenți la manifestări şi un mare număr de creştini din parohia noastră.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poştal 700 554, Iaşi,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar şi pentru activitățile culturale şi filantropice ale parohiei, primim donații în codul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 la Raiffeisen Bank.